

Ghanas højere skoler, hos hvem det sikkert sommetider kan knibe med forudsætningerne. Der kan derfor forekomme pudsige oplysninger som denne: »Klimatiske fænomener er ikke i nogen henseende afhængige af politiske grænser.« Iøvrigt er denne første fremstilling af Ghanas geografi en udmærket lille bog, der på mange punkter ligger over vort gymnasie-niveau. Naturgeografien er forholdsvis kortfattet behandlet, næsten hundrede sider ofres på hovedtrækkene af Ghanas kulturgeografi, og til slut gives en opdeling af landet i geografiske regioner.

En mængde nydeligt udførte helsides kort belyser terræn, geologisk opbygning, nedbør, landbrugsbælter, mineralforekomster, befolkningsforhold, transportveje m. m. Også byernes geografi illustreres ved gode kortskitser.

C. G. Feilberg.

Roger de Meyer: *Introduction au Congo Belge et au Ruanda-Urundi*. Office de Publicité, S. A. Bruxelles 1958. (Foreligger også i engelsk udgave). 135 s. $14 \times 18\frac{1}{2}$ cm. Pris 100 belg. fr.

Bogen gennemgår i kortfattet form Congos historie, naturforhold, administration, økonomi og produktion samt de organisationer, der særlig arbejder med udvikling af landet. Udstyret med et utal af billeder, pictogrammer og kort henvender bogen sig fortrinsvis til yngre læsere og vil også nok kunne interessere disse.

Kristian Antonsen.

The Introductory Chapters of Yāqūt's *Mu'jam al-Buldān*, translated and annotated by Wadie Jwaideh. The George C. Keiser Foundation, Washington, D. C. E. J. Brill, Leiden 1959. $18,5 \times 27$ cm. XVI + 79 s. 15 Gld.

Yāqūt ben Abdallāh er en af de berømteste arabiske geografer. Han levede i det 13. århundrede. Af fødsel var han græker, blev i sin barndom gjort til slave og solgt til en købmand i Bagdad. Hans herre gav ham en god opdragelse og sendte ham på handelsrejser til Den Persiske Golf og andre egne. Efter en strid med sin velgører blev han givet fri og ernærede sig derefter af at afskrive og sælge manuskripter. Hans hovedværk er *Mu'jam al-Buldān*, et stort geografisk leksikon, som i 1866 blev udgivet af den tyske orientalist Heinrich Wüstenfeld i 6 bind. Det har bl. a. haft stor betydning ved, at Yāqūt har benyttet en del ældre – i hvert fald ved Wüstenfelds udgivelse – ukendte kilder.

De indledende kapitler, som her foreligger oversat til engelsk, har interesse ved, at Yāqūt i dem fremsætter sin tids kosmologiske og geografiske idéer. Han giver også definition af en række geografiske begreber og diskuterer den islamiske retsopfattelse af erobret land og af de afgifter, der lægges på det. Noget af det, der kan interessere mest, er jordens inddeling i syv klimazoner. De skelnes fra hinanden bl. a. ved længden af årets længste dag. Den sydlige halvkugle medtages ikke, så man begynder nær Ækvator. I det sydligste klima varer den længste dag $12\frac{1}{2}$ til $13\frac{1}{4}$ time, i det 7ende og nordligste $15\frac{1}{4}$ til $16\frac{1}{4}$ time. Danmark må vistnok opfattes som liggende nordligere endnu, og der er fælt. Yāqūt siger: »Hvad angår det, som ligger hinsides det 7ende klima, så består

det af lande, hvor der forekommer kulde om sommeren, og hvor den er ødelæggende om vinteren, som er den længste årstid. Følgelig er der få indbyggere i disse egne, og de er åndssvage.»

C. G. Feilberg.

A World on the Move. A pictorial history of colonialism and nationalism in Asia and North Africa. Djambatan, International Educational Publishing House, Amsterdam 1956. 24 × 30 cm. 264 s. D.Fl. 22,50.

I et antal korte og ikke meget dybtgående kapitler resumeres Asiens politiske, økonomiske, sociale og kulturelle udvikling i det 20. århundrede, men nok så vigtig som teksten er de 675 illustrationer, udvalgt med henblik på at vise de store omvæltninger, som dette århundrede har set ske blandt Asiens vældige bondebefolkninger, vel at mærke set med asiatiske øjne, og ikke, som man er vant til, med Europas øjne. Billedvalget er afgjort ikke foretaget for at takkes europæere. Tendensen er tilsyneladende den fortrinsvis at vise de uheldige følger af Europas indblanding i Asiens affærer, og man overser i nogen grad, at forholdene f. eks. i Japan vel ofte har været mindst lige så ringe som i Syd-asien. Man synes også at glemme, at den moderne teknik og viden, som europæerne bragte med sig, har været medvirkende til at overvinde eller afbøde følgerne af de vanskeligheder, som man havde kæmpet forgæves imod i århundreder, bl. a. misvæksten, hungersnøden, oversvømmelserne og epidemierne.

Viggo Hansen.

J. B. Das Gupta: Indo-Pakistan Relations 1947—1955. Djambatan, Amsterdam 1958. 254 s. 15 × 22 cm. D.F.l. 18,50.

Det foreliggende værk er en disputats om delingen af Britisk Indien med en historisk redegørelse for baggrunden og en omfattende gennemgang af de mange vanskeligheder, der opstod ved dannelsen af India og Pakistan. Her findes en strengt kronologisk behandling af hovedtemaerne i denne endnu uafsluttede strid, hvor de vigtigste emner er Hyderabad, Kashmir, kanalvandet til kunstvandingen i Punjab og endelig det altovervejende menneskelige problem med de 15–20 mill. flygtninge. For den, der interesserer sig for dette kapitel af verdenshistorien, er der her en rig kilde at øse af, og til hvert afsnit slutter sig en omfattende henvisningsliste med tilsammen ca. syv hundrede angivelser.

Kr. M. Jensen.

Nafis Ahmad: An economic geography of East Pakistan. Oxford University Press, London 1958. 361 s. 20 × 25 cm. Pris 50 sh.

Man kan næppe tænke sig et bedre område til en geografisk behandling end Østpakistan, selv om landet ved første øjekast kan synes temmelig ensartet. Der er her samlet et væld af udpræget geografiske problemstillinger – af såvel fysisk- som kulturgeografisk art. I dag er landets økonomi udelukkende baseret på landbruget, og med den ringe brug af gødningsstoffer er produktionen helt afhængig af naturforholdene.